

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні кафедри теорії спорту
та фізичної культури
протокол № 1

Зав. каф. Бріскін Ю.А.

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні ради ФФКіС
протокол № _____

Голова ради _____ Розторгуй М.С.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

**ДО КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
017 «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ»**

ДЛЯ СТУДЕНТІВ РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

Львів - 2024

РОЗДІЛ I. СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ

1. Передумови формування системи підготовки спортсменів у другій половині XIX сторіччя.
2. Основні напрями формування системи підготовки спортсменів в кінці XIX на початку XX сторіччя.
3. Еволюція уявлень про систему підготовки спортсменів.
4. Внесок фахівців України у формування теорії і методики підготовки спортсменів.
5. Формування теоретичних засад системи підготовки спортсменів в обраному виді спорту.
6. Структура системи підготовки спортсменів.
7. Тренування в системі підготовки спортсменів.
8. Відновлення в системі підготовки спортсменів.
9. Напрями вдосконалення сучасної системи підготовки спортсменів.
10. Загальна характеристика етапів багаторічної підготовки спортсменів.
11. Чинники, що впливають на загальну структуру багаторічної підготовки.
12. Основні напрями інтенсифікації підготовки спортсменів у процесі багаторічного вдосконалення.
13. Варіанти побудови підготовки спортсменів у 4-річних олімпійських циклах.
14. Роль змагань у спорті.
15. Роль змагань на різних етапах багаторічного спортивного удосконалення.
16. Змагання як основа періодизації річної підготовки спортсменів.
17. Проблеми, що існують у світовій змагальній практиці спортсменів.
18. Характеристика змагальної діяльності в спорті.
19. Структура змагальної діяльності в спорті.
20. Інформаційний аспект змагальної діяльності в спорті.
21. Еволюція правил змагань в обраному виді спорту та вплив правил змагань на побудову системи підготовки спортсменів.
22. Умови змагань, що впливають на спортивний результат.
23. Фактори результативності змагальної діяльності в обраному виді спорту.
24. Фактори забезпечення результативності змагальної діяльності в спорті.
25. Фактори реалізації результативності змагальної діяльності в спорті.
26. Структура змагальної діяльності в обраному виді спорту.
27. Змагання в системі підготовки спортсменів.
28. Моделі змагальної діяльності в спорті.
29. Моделі підготовленості спортсменів.
30. Морфофункціональні моделі в спорті.

Рекомендована література:

Основна:

1. Келлер В. С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / В. С. Келлер, В. М. Платонов. – Львів : Українська Спортивна Асоціація, 1992. – 269 с.

2. Передерій А. Аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїстів з вадами зору / Аліна Передерій, Сергій Дребот // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Є. Приступи. – Львів, 2015. – Вип. 19, т. 1. – С. 184–189.

3. Характеристика системи підготовки спортсменів : лекція з навч. дисципліни „Теорія і методика спорту вищих досягнень” <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/3697>

4. Передерій А. В. Етапи багаторічної підготовки спортсменів : лекція з навчальної дисципліни "Система підготовки спортсменів" / Передерій А. В. - Львів, 2018. - 26 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14303>

5. Передерій А. В. Змагальна діяльність у спорті : лекція з навчальної дисципліни "Система підготовки спортсменів" / Передерій А. В. - Львів, 2018. - 20 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14299>

6. Передерій А. В. Основи моделювання в спорті : лекція з навчальної дисципліни "Система підготовки спортсменів" / Передерій А. В. - Львів, 2018. - 16 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14302>

Допоміжна:

1. Матвеев С. Ф. Побудова тренувальних програм в олімпійському спорті з урахуванням особливостей змагальної діяльності (на матеріалі єдиноборств і спортивних ігор) / С. Ф. Матвеев, О. Н. Борисова, Л. О. Радченко // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту : зб. наук. пр. – Київ, 2004. – № 4. – С. 16–19.

2. Бріскін Ю. Методичне забезпечення системи підготовки спортсменів Спеціальних Олімпіад / Бріскін Ю., Передерій А., Пітин М. // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2017. – № 1(3). – С. 200–208.

3. Sport specialists attitude to structure and contents of theoretical preparation in sport / Maryan Pityn, Yuriy Briskin, Alina Perederiy, Yaroslav Galan, Oleksandr Tsyhykalo, Iryna Popova // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Vol. 17, suppl. is. 3. – P. 988 – 994.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій.

2. Інтернет-ресурси.

3. Підручники та посібники з видів спорту та загальної теорії підготовки спортсменів.

РОЗДІЛ II. ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

1. Чинники економічної ефективності систем змагань у професійному спорті.

2. Основні компоненти змагальної діяльності у видах професійного спорту, що сприяють зростанню зацікавленості глядачів до відвідування змагань.
3. Спільні риси системи змагань в ігрових видах професійного спорту.
4. Характерні особливості систем змагань в NBA, NHL, MLB, NFL, MLS.
5. Різновиди популярних професійних автоперегонів та особливості їх проведення.
6. Аналіз системи змагань автоперегонів «Формула – 1».
7. Аналіз системи змагань провідних світових версій професійного боксу (WBC, IBF, WBA, WBO).
8. Аналіз системи змагань у шосейних перегонах велосипедистів – професіоналів.
9. Аналіз системи комерційних змагань з легкої атлетики : «World Athletics Continental Tour Gold» та «Діамантова ліга».
10. Аналіз системи змагань з баскетболу на світовому (FIBA) та європейському рівнях.
11. Аналіз системи змагань з волейболу на світовому (FIVB) та європейському (CEV) рівнях.
12. Аналіз системи змагань з гандболу на світовому (IHF) та європейському рівнях.
13. Аналіз системи змагань з футболу на світовому (FIFA) та європейському (UEFA) рівнях.
14. Аналіз системи змагань з хокею на світовому (IHLG), європейському та національному рівнях.
15. Аналіз системи комерційних змагань Міжнародної федерації тенісу (ITF), Асоціації тенісистів професіоналів (ATP) та Жіночої тенісної асоціації (WTA).
16. Аналіз системи комерційних змагань з біатлону на світовому та європейському рівнях.
17. Спільні та відмінні риси систем змагань північно-американських та європейських ліг в ігрових командних видах професійного спорту.
18. Сутність відбору спортсменів у командних ігрових видах північно-американського професійного спорту за системою "драфт".
19. Сутність драфт-лотереї, драфту розширення та драфту відмов в професійному спорті.
20. Спільні та відмінні риси відбору за системою «драфт» у провідних північноамериканських лігах з ігрових командних видів професійного спорту.
21. Провідні критерії відбору у професійному спорті (на прикладі одного з найбільш популярних видів професійного спорту).
22. Характерні особливості тренувального процесу в командах NBA.
23. Спільні та відмінні риси систем підготовки хокеїстів у Канаді і провідних „хокейних” країнах Європи.
24. Основи методики підготовки хокеїстів у командах NHL.
25. Основи методики підготовки професійних футболістів.

26. Спільні та відмінні риси систем підготовки футболістів у провідних „футбольних” країнах Європи.
27. Специфіка підготовки професійних боксерів.
28. Загальні підходи до побудови підготовки велосипедистів-шосейників.
29. Аналіз системи підготовки професійних тенісистів в країнах Європи та США.
30. Основи методики підготовки професійних тенісистів у провідних тенісних академіях світу.

Рекомендована література

Основна:

1. Линець М. М. Економічні основи розвитку професійного спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 28 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14277>.
2. Линець М. М. Організаційно-правові засади професійного спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 43 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14276>.
3. Линець М. М. Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 35 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14286>.
4. Линець М. М. Системи відбору новачків у професійному спорті : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 23 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14285>.
5. Линець М. М. Система змагань у професійних видах спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 36 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14279>.

Допоміжна:

1. Борисова О. В. Особливості міжнародної системи жіночого професіонального тенісу / Ольга Борисова // Теорія і методика фіз. виховання. – 2001. - №1. – С. 67-70.
2. Борисова О. В. Науково-теоретичні та методичні основи формування і розвитку професійного тенісу / Ольга Борисова // Теорія і методика фіз. виховання. – 2010. - №3. С. – 17 – 21.
3. Борисова О. В. Сучасний теніс : стан та особливості організації підготовки професійних спортсменів у провідних країнах світу / Ольга Борисова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2010. - №3. – С. 35-37.

4. Бріскін Ю. А. Соціально-економічні аспекти гонок „Формула-1” / Бріскін Ю. А., Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2003. – С. 24–28.

5. Бріскін Ю. Характеристика комерційних змагань у фехтуванні / Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин, Неоніла Нерода, Олександр Ваулін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 356–361.

6. Сухов В. І. Стан проблеми відбору баскетболістів до команд провідних професійних ліг / Сухов В. І., Линець М. М. // Матеріали І Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції (20-21 грудня 2016 р.) «Баскетбол: історія, сучасність і перспективи» (з нагоди святкування 125-річчя існування баскетболу в світі. – Дніпро, ДДІФКіС, 2016. – С.176-178.

7. Сухов В. Особливості організації відбору баскетболістів до студентських команд США [Електронний ресурс] / Владислав Сухов, Михайло Линець // Спортивна наука України. – 2017. – № 5(81). – С. 41–45. –
Режим доступу:

<http://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/647/625>

8. Hohm Jindrich Srovnani system pripravu v nekterych tenisove vyspelech statech / Hohm Jindrich // Trener. – 1988. – №8. – S.382 – 385/

9. Korcek F. Ako pracuju profesionali Inter Milano / F. Korcek // Trener. – 1990. – №5. S.260 – 262.

10. Pohlad na profesionalny sport v USA // Trener. – 1990. – №11. – S. 627 – 630.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ausopen.com/>

2. Відкритий чемпіонат США з тенісу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.usopen.org/>

3. Відкритий чемпіонат Франції з тенісу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.rolandgarros.com/>

4. Вімблдонський турнір [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.wimbledon.com>

5. Міжнародна Федерація футболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fifa.com/>

6. Головна Ліга бейсболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mlb.com/>

7. Національна баскетбольна асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nba.com/>

8. Національна хокейна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nhl.com/>

9. Національна футбольна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfl.com/>

10. Світовий тур Асоціації тенісистів-професіоналів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.atptour.com/>
11. Жіноча Асоціація тенісу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wtatennis.com/>

РОЗДІЛ III. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ.

1. Значення наукових досліджень в фізичній культурі та спорті.
2. Загальна схема наукового дослідження.
3. Вибір теми та визначення завдань наукового дослідження.
4. Розробка гіпотези та плану наукового дослідження.
5. Підбір досліджуваних для проведення наукових досліджень.
6. Вибір методів наукового дослідження.
7. Огляд літератури як основа наукового дослідження.
8. Педагогічне спостереження як метод наукового дослідження.
9. Педагогічний експеримент як метод наукового дослідження.
10. Характеристика експериментальних чинників в науковому дослідженні.
11. Різновиди педагогічного експерименту як методу наукового дослідження.
12. Аналіз документів як метод наукового дослідження.
13. Спостереження і його роль у спортивній соціології.
14. Опитування як метод наукового дослідження.
15. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи.

Рекомендована література

Основна:

1. Богуславська В., Бріскін Ю., Пітин М. Напрями застосування новітніх інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017. № 2. С. 16–20.
2. Костюкевич В. М., Воронова В. І., Шинкарук О. А., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Нілан – ЛТД». 2016. 554 с.
3. Коробейніков Г., Приступа Є., Коробейнікова Л., Бріскін Ю. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті : монографія. Львів: ЛДУФК. 2013. 311 с. ISBN 978-966-2328-59-2.
4. Бріскін Ю. А., Корягін В. М., Голяка Р. Л., Блавт О. З. Електронна система моделювання просторових рухів спортсмена. Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті : матеріали VIII Міжнар. наук. конф. Харків. 2012. С. 19–22.
5. Євдокимов В. І., Гавриш І. В., Агапова Т. П., Олійник Т. О. Педагогічний експеримент: навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ. Харків: ОВС. 2001. 148 с.

6. Фізична культура і спорт: методологія наукових досліджень / матеріали науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт освітнього ступеня «Магістр» (м. Ужгород 13–17 грудня 2021 р.). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 132 с.

7. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2011. 178 с. ISBN 978-966-613-899-9.

Допоміжна:

1. Євдокимов В. І. Методика проведення педагогічного порівняльного експерименту / Євдокимов В. І., Гавриш І. В. // Педагогіка і психологія: зб. наук. пр. ХДПУ. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 5. – С. 32–36.

2. М. П. Пітин, Бріскін Ю. А. Теоретична підготовка як предмет досліджень у спорті. Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту та туризму: тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя. 2013. С. 176–177.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.
2. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>

3. Наукові фахові видання України:
- Український журнал медицини, біології та спорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jmbs.com.ua/>

- Фізичне виховання та спорт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journalsofznu.zp.ua/index.php/sport>

- Спортивні ігри [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sportscience.org/index.php/game>

- Єдиноборства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sportscience.org/index.php/combat>

- Спортивний вісник Придніпров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://infiz.dp.ua/joomla/index.php/science/sportivnij-visnik-pridniprov-ya>

- Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://spppc.com.ua/index.php/journal>

РОЗДІЛ IV. АДАПТИВНИЙ СПОРТ

1. Адаптивний спорт у Олімпійському русі.
2. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
3. Історія та періодизація Паралімпійських ігор.
4. Адаптивний спорт як соціальне явище.
5. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі.
6. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні.

7. Особливості проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій.
8. Процедура дивізіонування в змаганнях Спеціальних Олімпіад.
9. Особливості організації змагань в адаптивному спорті.
10. Структура системи підготовки в адаптивному спорті.
11. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті.
12. Програмно-нормативні документи адаптивного спорту.
13. Зміст діяльності Міжнародного паралімпійського комітету.
14. Зміст діяльності Міжнародного комітету спорту глухих.
15. Зміст діяльності Міжнародної організації Спеціальних Олімпіад.

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6.
2. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади : навч. посіб. – Львів : Ахіл, 2003. – 128 с.
3. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту : навч. посіб. – Львів : Кобзар, 2004. – 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів : навч. посіб. / Ю. А. Бріскін, А. В. Передерій. – Львів : Априорі, 2008. – 70 с.
5. Передерій А. В. Лекція на тему "Історичні основи адаптивного спорту" з дисципліни "Адаптивний спорт" для студентів за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт" XI-й (денна форма навчання), XIII-й с. (заочна форма навчання) / Передерій А. В., Нерода Н. В. - Львів, 2018. - 42 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/13880>
6. Передерій А. В. Лекція на тему "Організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту" з дисципліни "Адаптивний спорт" для студентів за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт" XI-й (денна форма навчання), XIII-й с. (заочна форма навчання) / Передерій А. В., Нерода Н. В. - Львів, 2018. - 29 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/13882>
7. Передерій А. В. Лекція на тему "Методичні основи адаптивного спорту" з дисципліни "Адаптивний спорт" для студентів за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт" XI-й (денна форма навчання), XIII-й с. (заочна форма навчання) / Передерій А. В., Нерода Н. В. - Львів, 2018. - 29 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/13885>
8. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі : монографія / А. В. Передерій. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 296 с.
9. Розторгуй М.С. Підготовка спортсменів у силових видах адаптивного спорту : монографія / Марія Розторгуй. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 332 с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. А. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту / Бріскін Ю. А., Передерій А. В. //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / за заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. – Львів : Видавець Тарас Сорока. – 2004. – С. 22–29.
2. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / Передерій А. В., Розторгуй М. С. // Спортивний вісник Придніпров'я. –2016. – № 1. – С. 91–95.
3. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2018. – № 1(41). – С. 61–66.
4. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies. – 2015, – N 1(7), Vol. 8. – P. 266–272.
5. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – P. 98–106.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Міжнародний паралімпійський комітет – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org
3. Національний комітет спорту інвалідів України – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua
4. Міжнародна організація Спеціальних Олімпіад – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.specialolympics.org/>
5. Міжнародний комітет спорту глухих – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.deaflympics.com/>